

Скъпи колеги и приятели,

Това е първият бюлетин на Фондация Лале. Новата организация беше създадена в края на 2004 година с подкрепата на Фондация Орание Фондс. Мисията на Фондация Лале е да насърчава социалната отговорност в Българското общество и стимулира сътрудничеството между гражданските организации, бизнеса и държавните институции с цел подобряване качеството на живот и възможностите за развитие на хората.

Този бюлетин е и продължение на една стара поредица по програмата на Обединени Холандски Фондации, които мнозина са виждали и чели през последните шест години. Обединените Холандски Фондации за Централна и Източна Европа представляват неформална група от пет основни благотворителни организации. Това са Foundation for Children's Welfare Stamps, Foundation Het R. C. Maagdenhuis, SkaN Foundation, Foundation Oranje Fonds и Janivo Foundation. Целта на съвместната програма е да подкрепя процеса на социална трансформация в страните в преход чрез безвъзмездно финансиране на дейности на неправителствени организации, насочени към хора в неравностойно социално положение. През последните седем години в България са финансирани повече от 150 проекта на обща стойност над 2,5 милиона евро. Подкрепените проекти са изключително разнообразни като проблематика и целеви групи, дейности и подходи на работа, тип на изпълняващата организация и географско местоположение.

От началото на тази година Фондация Лале администрира програмата на Обединени Холандски Фондации за България. Програмата запазва сферата и принципите си на финансиране и продължава да бъде гъвкава и отворена за нови идеи и доказани практики в областта на социалното развитие и подкрепата за групи от хора със затруднения. Програмата няма предварително определени приоритети. Очакваме

кандидатстващите организации да представят и обосновават конкретните целеви групи, техните нужди и проблеми, подходите и начините за решаването им, така както те ги виждат в даденото населено място. Предложения за финансиране се разглеждат през цялата година.

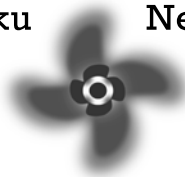
От месец април Фондация Лале обяви и нова финансираща Програма за малки проекти с подкрепата на Фондация Орание

Фондс. Програмата е насочена основно към инициативи на местни неправителствени организации в малките населени места. Програмата има за цел да насърчи участието на местната общност в решаване на социални проблеми; подобряване условията на живот; подкрепа за хора със затруднения. В рамките на програмата ще се подкрепят и проекти в сферата на социалната ангажираност на младите хора за решаване на техните специфичните проблеми, както и дейности за преодоляване социалната изолация на възрастните хора и насърчаване на общуването между поколенията. Програмата е отворена и за инициативи на общността, свързани с традиционни събития, културни дейности, обичаи.

Повече информация за програмите, изисквания, формуляри за кандидатстване и упътване към тях могат да бъдат намерени на Интернет страницата на Фондация Лале или да се получат по електронна поща. Проекти се подават и разглеждат текущо през цялата година.

Бюлетинът на Фондация Лале ще излиза, както и до сега, два пъти в годината и ще представя информация за програмите и финансираните проекти. Надяваме се, че бюлетинът ще продължи да бъде и форум за споделяне на натрупания опит, на трудностите и успехите на гражданските организации в отговорната им и изпълнена с предизвикателства работа за добруването и развитието на хората във всяко кътче на България.

Мария Петкова
Директор
Фондация Лале

ФОНДАЦИЯ "ИНИЦИАТИВА

ЗА ЗДРАВЕ" - СОФИЯ

Проект "Стъпки в позитивна посока-превенция на ХИВ/СПИН сред инжекционно употребяващи наркотици, които не са на лечение"

Проектът възникна като естествено продължение на неколкогодишната работа на Фондация „Инициатива за здраве“ по намаляване на щетите от употребата на наркотици и превенция на кръвно и полово-преносими инфекции сред инжектиращите се с хероин в София. Подкрепата на Обединени Холандски фондации позволи на организацията ни на разшири екипа и дейностите си и да открие първия в София нископрагов център за употребяващи наркотици.

Програмата „Стъпки в позитивна посока“ има за цел да направи употребата на наркотици максимално безопасна, като сведе до минимум вредите, възникващи от нея както за самия индивид, така и за обществото. Тя се основава на прагматичното схващане, че изкореняването на употребата на наркотици е нереалистично за което и да било общество и че може да се работи с употребяващите за едно по-здравословно поведение. Програмата работи основно на терен /чрез метода аутрич/ директно в общността на употребяващите, като ги посещава там, където те обикновено се събират. Аутрич-работниците осъществяват неформален контакт и предоставят здравни услуги, които включват: здравно образование и разпространение на информационни материали, обмен на игли и спринцовки, предоставяне на чисти материали за инжектиране /капачки, филтри, дезинфектанти/, разпространение на презервативи, консултации и насочване към лечебни служби, тестване на кръв за вирусносителство.

През май 2003 в рамките на финанси-

рания от ОХФ проект беше открит първия в София, и един от първите в страната, груп-ин център за употребяващи наркотици. Той представлява място, където употребяващите могат да прекарват време в неформална обстановка и да получават здравни услуги, докато пият кафе. В центъра се предлагат също консултации с лекар и юрист, организират се обучителни групи и видео прожекции.

През 2003 година по аутрич-програмата са осъществени 4147 контакта с 1292 употребяващи наркотици, разпространени са 51 170 чисти спринцовки, и са събрани и унищожени 292 кг употребени комплекти. За груп-ин центъра беше нужно време, за да се утвърди сред своите потребители, но скоро стана търсено и предпочитано място за тях. От 280 през 2003 броят на посещенията в него е нараснал до 784 за първите девет месеца на 2004.

Развитието на подобни нископрагови услуги за употребяващите наркотици е най-добрият път за достигане до тях и намаляване на маргинализацията им. Те са ефективен метод за ХИВ превенция и за увеличаване на броя на достигащите до лечебни и консултативни служби. Проектът „Стъпки в позитивна посока“ подпомогна значително развитието на този важен тип интервенции, които вече са част от националните приоритети в превенцията на СПИН. Това ни дава основание да смятаме, че те ще имат трайно място в цялостната политика по наркомания и ХИВ-превенция в страната.

Елена Янкова

Проект: "Всички сме различни, всички сме равни – дневен център за деца с увреждания"

През 2004 година в Силистра стартира проект "Всички сме различни, всички сме равни" с основни цели :

- ✓ Създаване на условия за специализирани индивидуални програми за активна физическа и умствена дейност при децата с дефицити;
- ✓ Включване на семействата при реализирането на индивидуалните програми и прилагането им в домашна среда;
- ✓ социализиране на група от 34 деца и включването им в обществени дейности;
- ✓ предлагане на почасови услуги - кинезитерапия, логопедична терапия, консултации с психолог и социален работник.

През изтеклото време екипът успя да предложи социална услуга на общо 41 деца и младежи на възраст от 3 до 24 години с умствени и физически увреждания с тежки диагнози, като ДЦП, хидроцефалия, микроцефалия, синдром на Даун и шизофрения и доказва способността и професионалните си умения да работи с деца с проблеми, да помага за активната им социализация.

Възможно стана възобновяването и рехабилитацията на сградния фонд с цел подобряване на условията, необходими при работа с децата с физически и психически нарушения. Беше закупено и инсталирано специализирано оборудване - за физиотерапия и трудотерапия. Бяха формирани групи от деца със сходни нарушения /след тестване за входно ниво - физическо и психическо/ и бе осъществена подготовката за прилагане на специализирани и индивидуални програми

съвместно със семействата. В резултат на това се популяризираха социалните дейности в дневния дом и се откри семейно-консултативен център към Сдружение "Надежда за добро бъдеще". Формирана бе положителна нагласа сред родителите на децата и обществеността. Проблемите, които срещнахме по пътя на осъществяването на проекта бяха свързани основно с търсенето на контакт с родителите, чиито деца имаха нужда от предоставяните социални услуги.

След девет месечна работа, могат да се отчетат постигнати положителни резултати - завършени строително ремонтни дейности, изградени кътове по фитотерапия, битово-домакински труд и кът за рисуване и апликиране, зала за водолечение с тангентор, подобрени санитарни възли в помещенията на трите групи, изградени съобразно новите критерии и стандарти на ЕС. С гордост можем да отбележим, че най-важната цел на проекта е осъществена, а именно предоставяне на почасова индивидуална работа с деца и младежи с различни увреждания за подобряване и развиване на личностните им възможности, получаване на нови знания и по-добрата социализация в обществото. Проектът запълни една празна ниша в областта на социалните услуги в Силистра и региона. Надеждата ни за по-добро бъдеще ни кара да продължим да работим за хората с дефицити. Желаяме да направим възможни и достъпни услугите, предоставяни от Сдружението и за хората от цялата Силистренска област.

Елена Велчева

Проект: "Милосърдие"

Целта, която искахме да постигнем с нашето начинание - социална интеграция на хора с хронични заболявания и повишаване чувствителността към възрастните хора, провокиране на гражданското съзнание за подпомагане на тези хора, възраждане на основните човешки добродетели, като човеколюбие и доброта - беше реализирана. Ние станяхме членове в семействата на нашите бенефициенти - носехме със

себе си оптимизъм, спокойствие, грижа. Обучавахме ги да работят над себе си, да отстояват правата си на свободни и независими хора.

Работим вече две години и правим всичко възможно да продължим. Нямаме моралното право да спрем, защото зрънцата на надеждата, която сме посяли в душите на тези хора трябва да покълнат и растат.

Д-р Роза Лазарова

Проект: “Информационните технологии в малката крайгранична община – средство за посрещане на предизвикателствата на времето”

Община Ново село, област Видин се намира в най-горния ляв ъгъл на картата на България. С него всеки ген започва бюлетина за нивото на река Дунав. В петте села на общината има три диалекта, всяко село съхранява свои уникални традиции, пази спецификата на своята носия, предава фолклорното си богатство от поколение на поколение. Децата от две села пътуват до училището в общинския център, а двадесетина тинейджъри от Ново село ежедневно пътуват до средните училища в съседното градче Брегово. Закриването на Общинския Център за работа с деца лиши нашите пограстващи от възможностите за осмисляне на свободното време, за развитие на способностите и допир до новите възможности, които се предоставят на връстниците им в големите градове. Амбицията на Народно читалище “Земеделец” бе да потърси алтернативи за по-добра социализация на децата и младежите в неравностойно положение, да мотивира младите безработни за търсене и участие в бизнеса чрез използване на новите информационни технологии, да облекчи живота на социално слабите и пенсионерите чрез разширяване на административните услуги, които читалището може да предложи. Идеята за проекта бе почерпена от село Асеново, община Никопол. Партньори в осъществя-

ването на проекта са Община Ново село, чиято помощ – техническа, транспортна и човешки ресурси далеч надхвърли предвидените по проекта средства и ни позволи най-рационално и икономично да извършим предвидения ремонт, Бюрото по Труда и Общинска Служба “Социално подпомагане”, Училище “Св. св. Кирил и Методий” и Дома за деца “Христо Ботев”, читалищата от общината и Регионален център към ПРООН – Видин.

Кое е новото, което направихме ние? В компютърното обучение включваме всички читалищни работници от общината, за да станат постоянни консултанти на децата и младежите в съответните села, още повече, че в три от селищата читалищата са единствените центрове за общуване и повишаване на знанията сред населението. Оборудването с мултимедийен проектор не само ще позволи да се повиши качеството на обучителния процес в читалищата, но и да се демонстрират новите постижения на световното кино.

Конкретните резултати, които ще останат трайно във времето са изграден и оборудван Информационен център “Информационните технологии – равен шанс на малката община” с изградена база данни в помощ на административното обслужване и информационна борса за недвижими имоти в общината, обучени деца и безработни за работа с компютър и интернет, обучени читалищни работници за консултанти по начална компютърна грамотност в селата, възраждане на кино в общината чрез новите технологии, въведени нови социални услуги. Досега в дейностите по изпълнението на проекта са взели участие повече от петдесет човека – майстори от селото, специалисти от общинските служби, читалищни дейци и самодейци, хора на социално подпомагане, деца и юноши. Считаме, че нашият проект има новаторски характер и е приложим за малките общини.

Светла Бонгова

Проект “Център за предоставяне на интегрирани услуги на деца и млади хора с хронични заболявания и техните семейства”

Основната цел на проекта е да се изработи програма за социална интеграция на хронично болни деца и техните семейства в условията на икономически преход, посредством изграждане на ефективен модел на информационни, консултантски и застъпнически практики. Екипът е мултидисциплинарен. Съставен е от професионалисти в различни области на помагащите професии - социални работници, психолог, фамилен консултант, юрист и доброволци, представители на целевата група, студенти специалност Социални дейности. Това ни позволи разностранно и по-пълно задоволяване на потребностите на целевата група чрез осигуряване на професионална психологическа, социална, юридическа и фамилна помощ. Към центъра работи и пространство за общуване – Клуб Детство, Клуб Младеш, Клуб за Обучение в социални умения и търсене на работа и Клуб Родител. Срещите се провеждат веднъж месечно. Всеки клуб работи с различна част от потребителите - осем деца между 6 и 14 години, седем по-растващи на възраст 15 до 18 години и девет млади хора с хронични заболявания, търсещи работа, между 19 и 25 години. Клуб Родител е за семейства с хронично болни деца със сходни проблеми, където те намират сигурна среда за споделяне и могат да си бъдат взаимно полезни - със съвет, подкрепа, информация. В него участват общо 18 родители.

От консултативните дейности се възползваха над 120 семейства с хронично болни деца. По време на проекта издадохме общо 1100 бр. от информационния бюлетин, разпространяван в града и страната, като за основна цел си поставихме да информираме и ангажираме обществеността с психосоциалните проблеми на хронично болните деца и техните семейства. Активни със своето мнение бяха и родителите, като за тях участието в бюлетина

е възможност да заявят своите проблеми при отглеждането на дете със специфични здравни нужди. Проведохме над 14 медийни изяви, 2 пресконференции, 2 кръгли маси, 7 конференции по случай, в които взеха участие както представители на различни институции, така и родители.

Създаването на център за услуги за семейства с хронично болни деца е новост в практиката на нестопанските организации в град Бургас и региона. Чрез предоставените възможности на организацията да развие дейността в обслужването на тази целева група, според нас, се дава шанс на децата и техните родители да почувстват съпричастност към техните проблеми и да развият усещането, че не са “сами”. Дейностите по проекта - консултативна и клубна ще продължат и след неговото приключване с осигурено финансиране от донорска организация. Създадените добри партньорски контакти с местни институции и медии позволи утвърждаване на модел на дискуссионни кръгли маси, които ще продължават да бъдат организирани със съвместните усилия на организацията и представителите на местни институции. Организацията е получила лиценз от Държавната Агенция за закрила на детето за извършване на социални услуги за деца и регистрация от Агенция Социално подпомагане за работа като Център за социална рехабилитация и интеграция. Работата ни по този проект и получените регистрации позволиха екипът да бъде разпознат като ценен партньор в полето на социалните услуги от Община Бургас и предоставя възможност за последващо успешно предоставяне на проекти по обществени поръчки за реализиране на Общинската стратегия за закрила на децата в гр. Бургас и осъществяване на Общинската социална политика.

Велина Костова

Проект "Лятна Морска Академия 2004"

Морски клуб „Приатели на морето“ – Варна реализира проект за създаване на възможност за професионална реализация и социална интеграция на младежи в неравностойно социално положение чрез придобиване на квалификация по морски специалности. 23 младежи в неравностойно социално положение от Варна, Каварна и Шабла бяха обучени за морска правоспособност "водолаз" и/или "водач на плавателен съд до 20 БТ по море". От тях 20 получиха сертификата за "водач на плавателен съд до 20 БТ по море" и 17 за "водолаз". Осъществиха се социални контакти на младежите с различни представители на морската професионална общност. И двата етапа от обучението се осъществиха на борда на моторен кораб "Калиакра", където беше осигурена учебна зала и условия за храна и нощувка. Това само по себе си бе не само изключително атрактивно за курсистите, но и много полезно за оморяването им и създаване на нови контакти. През периода на обучението си курсистите помагаша на екипажа на кораба.

Голяма подкрепа получихме от Община Каварна за успешното обезпечаване на курсовете на тяхна територия. Осигурени ни бяха безплатно кейово място, ел.енергия и вода за кораба на пристанището. Като цяло проектът се радваше на медий-

но внимание във Варна и Каварна. Излъчени бяха репортажи по Телевизия Варна, ВТВ, М – SAT. Специално беше отразено освигетелстването на курсистите под високо налягане в барокамера. С оборудване и услуги ни подкрепиха фирмите "Акванафт" и "Реликт".

За свой успех считаме големия брой курсисти, които успяха да вземат сертификати по морските специалности. Веднага след приключването на проекта 1 курсист започна работа като водолаз в фирма "Хигоремонт". Други четирима ще започнат работа към "Север" ООД през първата половина на 2005 г. Поети са ангажименти за осигуряване на работни места от страна на ЕТ "Реликт" и "Акванафт" ООД. Удовлетвореност от извършеното ни донесе и реакцията на курсистите, които споделиха, че лятото на 2004 година е било не само изключително полезно за тях, но и изпълнено с положителни емоции.

С приключване дейностите по проекта не свършват ангажиментите ни към младежите в неравностойно социално положение. Клубът продължава да им съдейства при намиране на работа по новата специалност. Младежите влизат в регистрите на клуба и периодично им се предлага повишаване на квалификацията.

Дарина Иванова

Проект “Достъпна архитектурна среда – предпоставка за пълноценно участие на хората с увреждания в обществения живот”

9:30 ч. Отивам на работа. Служебният транспорт спира пред новия, уютен офис на Център за независим живот – София, спускам се устремено с инвалидната си количка по релсите на микробуса и заковавам пред внушителната поредица от стълби, посрещащи ме като за “Хубав ден” още на входната врата на сградата. Обичайна делнична утрин, поредната, която започва с неизменното суетене в търсене на по-силни помощници, за предпочитане от мъжки пол, с които да преодолеем 7-8-те стръмни стъпала, дялящи ме от работно ми място. При всяка необходимост да изляза от офиса, все същото упражнение – извиняваш се за прекъснатата работата и отнетото време на колегата, благодариш и някак си се чувстваш безкрайно глупаво и неудобно. Да не говорим какво раздвижване настъпва, когато през деня по различни поводи идват други хора на колички. Та, това са просто едни стълби! Нима няма разумно техническо решение, което да ни помогне да се справим с този проблем и да върне достойнството на хората, поне в това отношение. Разбира се, че имаше (би било меко казано странно в 21 век да няма подобни решения) и то не едно. Човешката техническа мисъл вече беше изобретила безкрайно разнообразие от автоматични платформи, подвижни лифтове, асансьори и др., но всяко от тях естествено струваше пари, които, за съжаление, нашата организация от наличния си бюджет не би могла да си позволи да плати. Изработването на проект за закупване и монтиране на автоматична платформа по протежението на стълбите беше отговорът на ежедневните ни затруднения. А Обединени холандски фондации – единствено възможният донор, който би финансирал подобен проект.

През месец юни внесохме подготвен проект “Достъпна архитектурна среда – предпоставка за пълноценно участие на хората с увреждания в обществения

живот”, а само няколко месеца по-късно с радост посрещаме гости в чест на вече монтираната и работеща платформа като съществена част от напълно достъпния ни вече офис. Днес платформата не спира да се движи. Наблюденията ни показват, че средно на месец се ползва между 80 и 100 пъти. Хора с проблем в придвижването, хора на колички вече много по-активно присъстват в офиса. Имат свободата да се включват в различни обучения и информационни срещи, да ползват без ограничения богатата библиотечна база на ЦНЖ. Преодоляването на стълбите вече не е героичен подвиг, а истинско удоволствие. Благодарение на платформата офисът на ЦНЖ се превърна в едно от малкото достъпни и удобни места за провеждане на работни срещи и обучения, в които свободно могат да се включват и хора на колички.

Ваня Пангиева

Проект "Социална интеграция на възрастни хора от обезлюдени планински села"

За изминалите осем години от своето създаване Клуб "Отворено общество" Благоевград е реализирал множество проекти, както в градовете, така и в най-отдалечените и изолирани кътчета на Благоевградска област. Екипи на клуба са работили по социални проекти в Гоцеделчевския край, но усилията ни са били насочени най-вече към младите хора и към културния и екологичен туризъм. Осъществявайки дейностите по тези проекти посетихме малки отдалечени гранични села в Пирин планина – Гайтаниново, Тешово, Лъки, Парил, Нова Ловча и Илинден, в които населението се състои главно от възрастни хора в пенсионна възраст. Процъфтяващите някога села са силно засегнати от миграционните процеси през 50-70 години. Транспортните връзки са нередовни, автобус до повечето села пътува 1 - 2 пъти седмично. Голяма част от възрастните хора живеят сами и към малките си пенсии прибавят и добива от собствения си труд от дворове и малки ниви. Мрежата на социално и здравно обслужване в последните години също е отслабнала /с изключение на обслужването с храна на най-немошните възрастни хора/, до голяма степен и поради липсата на селище с демографски по-младо и активно население. Проблемите на възрастните хора в региона почти не попадат във фокуса на неправителствените организации и не се дискутират в медиите. Богатството на уникалния, изживян от тях жизнен път, не достига до младите поколения, въпреки че повечето възрастни хора имат необходимото желание и време да споделят своя жизнен опит и преживявания. Това засилва поколенческия разрыв, като ощетява не само възрастните хора, но и по-младите поколения от градовете по отношение на придобиването на по-голям опит в човешките взаимоотношения и ориентиране в най-важните социални проблеми в съвременния свят, в центъра на който е поставена човешката личност.

Целта на проекта беше да активизираме диалога и взаимната помощ между възрастните хора, като се опрем на съхранените им умения и инициативност, и да допринесем за създаването на "социална виду-

мост" на техните житейски проблеми, жизнени светове, умения и опит. Какво направихме? Заедно с кметовете и кметските наместници по места определихме подходящи помещения за клубове за възрастни хора. Закупихме необходимите строителни материали и привлякохме майстори-доброволци за извършване на ремонтните дейности. Помогнахме и за осъвременяване на обзавеждането на вече изградените клубове с доставка на малки кафе-машини, сервизи за кафе, нови столове, маси и покривки. За най-инициативните закупихме телевизори. Наред с това предоставихме за ползване от възрастните хора книги, осигурихме едногодишен абонамент за вестници – един ежедневник и "Трета възраст". Събрахме и изложихме интересни и традиционни за региона изделия, изработени от тези хора в по-младите им години и грижливо съхранявани за по-младото поколение. От старите ракли бяха извадени чудни носии, черги, халища, плетива. Погредихме и оживихме старите спомени под формата на изложба със снимки от личните архиви. Изпратихме на място студенти доброволци, които влязоха в домовете на възрастните хора и проведоха кръгове за автобиографично разказване по различни теми: детство, училище, младост, семейство, професия, времето на войната и др. Разказите на възрастните хора записахме, транскрибирахме за издаване на книга със заглавие "Гласове от Мървашко..." Книгата с автобиографични спомени беше представена и в общинските медии. Най-голямо въздействие предизвика организирането на екскурзия до град Мелник. Посещението на Кордопуловата къща, Роженския манастир, обяда в градината на механа "Маслините" се превърнаха в истинско преживяване за хората от третата възраст, чиято мобилност е прекъсната в последното десетилетие.

Преди края на проекта трябваше и да помислим за бъдещето на тези клубове, за перспективата в тяхното развитие. Затова по наша инициатива кметските наместници поставиха въпроса за тяхното поддържане пред ръководството на Община Хаджидимово. В селата Лъки и Гайтаниново вече

имаше назначен човек, а общината се ангажира да отпусне половин щат за стопанисване и обслужване на клубовете в Тешово и Нова Ловча. Ремонтираните помещения за клубове на възрастни хора ще бъдат използвани и за подпомагане на социалното предприемачество в областта на развиващия се в региона селски и културен туризъм, особено след откриването на пътя Драма – Г. Делчев: организиране на изложби - базари на изделия, произведени от възрастните хора, изложби, свързани с историята, културното наследство и екологията на този край, фолклорни празници и други културни събития, предназначени за туристи. Събраните средства от тези инициативи могат да бъдат

използвани от клубовете за развитие на тяхната дейност и социално подпомагане на самотни възрастни хора.

От друга страна екипът на клуб "Отворено общество – Благоевград, заедно със студентите доброволци ще продължим да поддържаме установените трайни връзки с общинските власти и местните хора, за търсене на други източници за финансиране и продължение на съвместната ни работа по решаване на различни проблеми на малките населени места. Ако отидете в Гоцеделчевския край, посетете прекрасните планински села, а на мезгана ще видите едно наистина оживено място!

Силвия Блажева

ФОНДАЦИЯ "ТРЕТА ВЪЗРАСТ" – РУСЕ

Проект: "Изграждане на дневен център за възрастни хора"

Фондация "Трета възраст" работи с възрастни хора от началото на 2001 година. При изпълнение на първия ни проект се грижеше както за тежко болни на легло, така и за група възрастни хора прекарвали едно или по-вече хронични заболявания, които могат да се движат и да напускат своите жилища. Поради самотата, те предложиха да се събират на групи по домовете си. Нашите сътрудници ги посещаваха и провеждаха беседи с тях на различни теми. Те бяха много доволни, че могат да споделят проблемите, както с обслужващия персонал, така и по-между си. Постепенно те ставаха все по-вече и възникна въпросът за възможността да се събират някъде, където да бъдат всички заедно.

Ръководството на фондацията, потърси начин за осигуряване на такива помещения. Първоначално Управителят на Медицински център - 1 ЕООД, Д-р Стоян Стоянов ни предостави да ползваме безвъзмездно помещения за провеждане на сбирки и беседи в сградата на ул. "Борисова" №36 и също така в един от филиалите на Медицинския център на ул. "Йосиф Цанков" №47, където помещенията са Общинска собственост. Затова се срещнахме с кмета на град Русе г-жа Елеонора Николова и поискахме съдействие за отдаване на тези помещения за безвъзмездно ползване за създаване на дневен център за възрастните хора. Имахме нейната подкрепа и на 29.01.2003 г. с решение на Общинския съвет сключихме договор

с Община Русе за ползване на втори етаж от сградата за срок от 10 години.

Обединени холандски фондации решиха да ни подпомогнат с дарение от 26160 евро за ремонт на помещенията, обзавеждане и програмни дейности за срок от една година. Започнахме веднага ремонтните дейности и през май 2004 открихме Дневния център за възрастни хора. На откриването присъстваха много гости – Мария Петкова и Тео Зелгенроост от ОХФ, представители от Областна и Общинска администрация, близки, приятели и най-щастливите от всички - възрастните хора.

От тогава до настоящия момент Дневният център е с отворени врати за всички желаещи да го посетят. Посещават го над 50 възрастни самотни хора. Организирант се здравни и юридически беседи и консултации, рехабилитационни процедури, консултации с психолог и други специалисти. Празнуват се празници – Коледа, Нова година, Бабин ден, Първи март, Осми март, Първа пролет. Празнуват се рождени и именни дни.

Ходът на ремонтните дейности се следеше с голям интерес от населението на град Русе и особено от самотните възрастни хора. Те са безкрайно щастливи и доволни от своята придобивка. Задачите, които стоят пред Фондация "Трета възраст" са свързани с успешното управление на центъра и финансовото осигуряване на програмните дейности за следващите години.

Ценка Димитрова

Проект “Закупуване на специализиран микробус за превоз на деца от Дневен дом за деца и младежи с увреждания “Зорница” Враца”

Дневен Център “Зорница” е разкрит в края на 2000 година. Предлага дневна форма на социални услуги без откъсване от семейната среда. В момента се посещава от 42 деца и лица с различни увреждания. В Дома работят висококвалифицирани специалисти. Предлага се обучение от I до IV клас по общообразователни програми на МОН за помощно училище и корекционно-компенсаторни програми на Министерството на труда и социалната политика. Центърът разполага с отлична материално-техническа база - кабинети по рехабилитация, логопедичен, музикален, трудово-терапевтичен кабинет, готварство, шивачество, класна стая, зала с компютри. Децата се обучават в дейности от ежедневието и опознаване на света.

За да направим още за грижите за децата с увреждания и да създадем възможности за тяхната интеграция се роди идеята за учредяване на Организация с нестопанска цел. Използвахме потенциала на специалистите и опита на родителите и така през 2001 година се учреди Сдружение за подпомагане на лица с интелектуални затруднения “Зорница”. От създаването му до момента сме участвали като партньори по проекти. Нерешен остана проблема с превоза на децата. За целта се използваше частен транспорт, заплащан от Община-

та. Въпросът беше как да бъдат изведени децата от домовете им, как да им осигурим възможност да посещават обществени места, да спортуват, да играят и гостуват на техни приятели? Така се роди идеята да подготвим предложение за закупуване на специализиран микробус с платформа за инвалидни колички.

Целта на проекта, финансиран с 34 900 евро, е да улесним придвижването на трудно подвижните деца и младежи, а също и да достигнем до деца, които живеят далече от Центъра, а имат нужда да го посещават, да създадем условия за пълноценен живот и развитие на децата и младежите, което поставя интеграцията като основен приоритет. Финансирането на проекта от ОХФ превърна интеграцията на децата със специални потребности в естествен процес, желан и нужен. От друга страна, осигурихме на родителите време за лично професионално усъвършенстване и трудова реализация.

С новият микробус придвижваме общи екскурзии с техни приятели от масови училища, летни излети на Врачанския Балкан, посещения на художествени изложби, ресторанти, сладкарници.

По проекта ни партнираха местни структури и институции - Общинска управа, ДСП, ОЗД, Дом “Зорница”. Медиите отразиха финала на проекта и тържествения водосвет. Присъстваха много гости. Сдружението се ползва с авторитет, работата по проекта се оценява като значима.

Това е малка част от нашата приказка. Всеки ден пропътуван с новият микробус е положителна емоция и радост. Бихме искали да продължи безкрай, защото разбрахме най-важното - ние всички сме нужни на нашите деца. Те чакат някой да им подаде ръка и да ги изведе навън. Нека го направим заедно!

Наталия Иванова

СПИСЪК НА ФИНАНСИРАНИ ПРОЕКТИ ПО ПРОГРАМА НА ОХФ

Продължение от миналия брой

Национално читалище на слепите “Луї Брайл”

Кратко описание на проекта: Подобряване на пространствените и технологически условия за развитие на Национално читалище на слепите “Луї Брайл”

Отпусната сума: **13500 евро**

За контакти: Спас Карафезов
Пл. Славеиќов 1 Б
София 1000
Тел. 02 / 988 32 69
Nllb@abv.bg

Фондация Инициатива без граници

Кратко описание на проекта: Дневен център за социализиране на възрастни хора

Отпусната сума: **4220 евро**

За контакти: Иво Георгиев
Кв. Зора бл. 9 ет. 5 ап. 14
Гр. Костинброд 2230
Тел. 0721 / 66 517
ivodor@mail.bg

Фондация Психологическа подкрепа

Кратко описание на проекта: Приеми това дете – създаване на консултативен кабинет за родители на деца с Даун синдром

Отпусната сума: **9000 евро**

За контакти: Галина Кубратова
Ул. Триадица 6
Офисцентър Триадица, офис 511
София 1051
Тел. 02 / 981 52 17
kubratovag@yahoo.com

Благотворително Дружество

Хоспис Милосърдие

Кратко описание на проекта: Дневен център за възрастни хора

Отпусната сума: **13620 евро**

За контакти: Зоя Крутилин
Ул. Светослав Тертер 39
София 1124, тел. 02/946 13 96
hospicemil@hotmail.com

Асоциация ЕС - О - ЕС

жени и деца преживели насилие

Кратко описание на проекта: Класна стая без дрога

Отпусната сума: **11345 евро**

За контакти: Мариука Христова
ул. Васил Левски 36
гр. Нови Пазар 9900
Тел. 0537 / 40 90, 25 50
Sosnpazar@abv.bg

Народно Читалище Надежда, с. Имрѐнчево

Кратко описание на проекта: Център за подпомагане на общността с цел изграждане на обучителни, консултантски, информационни и административни услуги

Отпусната сума: **5300 евро**

За контакти: Геновева Христова
ул. Преслав 8
с. Имрѐнчево 9877
Община Велики Преслав
Тел. 0538 / 43 15 вѐтр. 18
bic_vp@abv.bg

Читалище Искра, с. Крушаре

Кратко описание на проекта: Читалището - дом за всички

Отпусната сума: **9000 евро**

За контакти: Йорданка Таскова
Ул. Демир Славоѐв 25
с. Крушаре 8877
област Сливен
Тел. 04514 / 21 61
j.taskova@abv.bg

Регионален фонд ИГА

Кратко описание на проекта: Дневен център за пробационни услуги – предоставяне на специализирани социални услуги за правонарушители в обществото

Отпусната сума: **39400 евро**

За контакти: Марина Манолчева
бул. Ал. Стамболииќски 8
Пазарджик 4400
Тел. 034 / 44 23 89, 44 23 98
office@iga-bg.org
iga@pazadrjik.com
www.iga-bg.org

Читалище Просвета – 1897,

с. Долна Кремена

Кратко описание на проекта: Информация и култура – достъпни за всички

Отпусната сума: **4500 евро**

За контакти: Бистра Цолова
с. Долна Кремена 3153
община Мезгра
Тел. 0910 / 9 29 83, 79 23
m-tsolova@abv.bg

Читалище Светлина,

с. Горни Лозен

Кратко описание на проекта: Развитие и подпомагане на дейността на читалище “Светлина”

Отпусната сума: **5330 евро**

За контакти: Ани Вѐлинова
с. Горни Лозен 1151
Община Панчарево, обл. София
Тел. 02 / 992 90 65

Сдружение за лица

с интелектуални затруднения “Шанс”

Кратко описание на проекта: Защитено жилище / микродом за лица с интелектуални затруднения

Отпусната сума: **46000 euro**

За контакти: Лидия Панкова
Ул. Пирин 2
Разлог 2760
Тел. 0747 / 80463, 80327
shans@bcmesta.bg

КРЕДИ

Кратко описание на проекта: Без граница - обединени ромски центрове гр. Козлогуй и с. Бутан

Отпусната сума: **7850 euro**

За контакти: Албена Карагьозова
Дом на енергетика ет. 1
Козлогуй 3320
Тел. 0983 / 8 13 32
kredi@abv.bg

Българска Асоциация за Семейно Планиране

Кратко описание на проекта: Микробус на сексуалното здраве

Отпусната сума: **15000 euro**

За контакти: Рагосвета Стаменкова
бул. Дондуков 67, София 1504
Тел. 02 / 943 30 52, 943 37 10
bfpa@online.bg
www.bfpa-bg.org

Сдружение “Родопска планина – XXI век”

Кратко описание на проекта: Бъдещето е в нашите ръце – превенция на престъпност сред децата и ресоциализиране на 40 деца с девиянтно поведение

Отпусната сума: **10700 euro**

За контакти: Татяна Бекчиева
с. Полковник Серафимово 4794
Общ. Смолян
03039 / 381
rhodopemountain@yahoo.com

Младежко

Християнско Дружество ИМКА – Габрово

Кратко описание на проекта:

Младежка територия – Габрово – шанс за социализация и рехабилитация на деца и младежи в неравностойно положение

Отпусната сума: **28565 euro**

За контакти: Антоанета Янкабакова
ул. Тимок 2
Габрово 5300
Тел. 066 / 80 90 32, 23419
ymca@mbox.eda.bg

Сдружение

Център “Отворена врата”

Кратко описание на проекта:

Създаване на център на придобиване на специфични тренингови умения от специалисти, работещи с проблема насилие над жени

Отпусната сума: **17000 euro**

За контакти: Златка Мачева
ул. Неофит Рилски 55
Плевен 5800
064 / 846 713
Opendoor_centre@hotmail.com

Сдружение за подпомагане на лица с интелектуални затруднения “Зорница”

Кратко описание на проекта:

Закупуване на специализиран микробус за превоз на деца от Дневен дом за деца и младежи с увреждания “Зорница” - Враца

Отпусната сума: **34900 euro**

За контакти: Нели Ангелова
ж.к. Сениче
Враца 3000
Тел. 092 / 460 44
Dc_zornica@abv.bg

ФОНДАЦИЯ ЛАЛЕ

ул. “Петър Парчевич” №15, ет. 2, ап. 7, София 1000
телефон/факс: 952 09 55

Електронна поща: mpetkova@tulipfoundation.net, mpetkova@infotel.bg,
info@tulipfoundation.net; www.tulipfoundation.net

Срещи и консултации на място по предварителна уговорка